

Úvodní stránka>Obrátit se na soud>Kde a jak>Právo kterého státu se použije?

Upozorňujeme, že výchozí [es](#) verze této stránky byla v nedávné době aktualizována. Na překladu do jazyka, ve kterém se vám stránka právě zobrazuje, zatím pracujeme.

Swipe to change

španělština**Právo kterého státu se použije?**

Španělsko

1 Zdroje platných norem**1.1 Vnitrostátní normy**

Většina kolizních norem je obsažena v úvodní části občanského zákoníku (články 9–12). Použitelná ustanovení obsahují i některé zvláštní zákony, jako je například zákon o mezinárodním osvojení.

1.2 Vícestranné mezinárodní úmluvy

Co se týká rozhodného práva, v současnosti platí ve Španělsku tato nařízení EU:

- nařízení č. 1346/2000 o úpadkovém řízení
  - nařízení č. 593/2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I)
  - nařízení č. 864/2007 o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy (Řím II)
  - nařízení č. 1259/2010, kterým se zavádí posílená spolupráce v oblasti rozhodného práva ve věcech rozvodu a rozluky (Řím III)
  - nařízení č. 650/2012 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a přijímání a výkonu veřejných listin v dědických věcech a o vytvoření evropského dědického osvědčení
  - nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1191 ze dne 6. července 2016 o podpoře volného pohybu občanů zjednodušením požadavků na předkládání některých veřejných listin v Evropské unii a o změně nařízení (EU) č. 1024/2012. Nařízení je použitelné ode dne 16. února 2019.
- Španělsko je rovněž smluvním státem řady úmluv o kolizních normách. K hlavním mnohostranným úmluvám v tomto ohledu patří:
- Mnichovská úmluva ze dne 5. září 1980 o právu použitelném pro příjmení a jména
  - Haagská úmluva ze dne 19. října 1996 o pravomoci orgánů, použitelném právu, uznávání, výkonu a spolupráci ve věcech rodičovské zodpovědnosti a opatření k ochraně dětí
  - Haagský protokol ze dne 23. listopadu 2007 o právu rozhodném pro vyživovací povinnosti
  - Haagská úmluva ze dne 5. října 1961 o právu použitelném na formu závětí
  - Haagská úmluva ze dne 4. května 1971 o právu použitelném pro dopravní nehody
  - Haagská úmluva ze dne 2. října 1973 o právu použitelném pro odpovědnost za vadné výrobky

1.3 Hlavní dvoustranné úmluvy

Co se týká rozhodného práva, v současnosti platí Úmluva mezi Španělským královstvím a Uruguayskou východní republikou o kolizních normách týkajících se vyživovací povinnosti dítěti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí a smírů týkajících se vyživovací povinnosti uzavřená v Montevideu dne 4. listopadu 1987.

2 Uplatňování kolizních norem**2.1 Povinnost soudce uplatnit kolizní normy z vlastní iniciativy**

V čl. 12 odst. 6 občanského zákoníku je stanoveno, že „soudy a orgány uplatňují kolizní normy obsažené ve španělském právu z úřední pravomoci“.

2.2 Zpětný odkaz

V čl. 12 odst. 2 občanského zákoníku se uvádí, že se odkaz na cizí právo považuje za odkaz na hmotné právo, přičemž se nepřihlíží k zpětnému odkazu na jiné než španělské právo uvedenému v jeho kolizních normách. To znamená, že se uznává pouze zpětný odkaz prvního stupně.

Zpětný odkaz druhého stupně není přípustný s výjimkou cizích směnek, šeků a vlastních směnek, pokud jde o způsobilost přijímat takovéto závazky.

Je-li použitelné nařízení EU nebo mezinárodní úmluva, použijí se zvláštní pravidla týkající se zpětného odkazu, která jsou obsažena v těchto nástrojích.

2.3 Změna kolizního kritéria

Ve španělském právu neexistuje obecné pravidlo pro případy změny hraničního určovatele, tj. změny okolností, které kolizní norma používá jako kolizní kritérium. V čl. 9 odst. 1 občanského zákoníku se ve vztahu k zletilosti uvádí, že změna kolizního kritéria nemá vliv na již nabytou zletilost. V úvahu se bere právo, které bylo rozhodné v době, kdy daná právní situace nastala, a to i tehdy, došlo-li posléze ke změně kolizního kritéria.

Je-li použitelné nařízení EU nebo mezinárodní úmluva, použijí se zvláštní pravidla týkající se změny hraničního určovatele, která jsou obsažena v těchto nástrojích.

2.4 Výjimky z obvyklého uplatňování kolizních norem

V čl. 12 odst. 3 občanského zákoníku je stanoveno, že se cizí právo nepoužije, je-li v rozporu s veřejným pořádkem. Uplatnění cizího práva je tudíž vyloučeno, pokud by to vedlo k jednoznačnému porušení základních zásad španělského práva. Za základní se považují zásady uznané v ústavě.

2.5 Zjištění cizího práva

Obsah a platnost cizího práva musí prokázat účastníci řízení a soud může toto ověřit jakýmkoli prostředky, které považuje za nezbytné pro jeho uplatnění.

Jedná se o smíšený systém, který spojuje zásadu tvrzení a jejich posouzení pouze na návrh účastníka řízení, přičemž soud může při ověřování obsahu práva spolupracovat. Ve výjimečných případech, kdy nelze obsah cizího práva prokázat, se použije španělské právo.

3 Kolizní pravidla**3.1 Smluvní závazky a právní akty**

Otázka určení práva rozhodného pro smluvní závazky je obecně upravena nařízením Evropského parlamentu a Rady č. 593/2008 (nařízení Řím I). Případy, kdy není nařízení Řím I použitelné, jsou vyřešeny v souladu s ustanoveními čl. 10 odst. 5 občanského zákoníku, jež vycházejí z uznání svobodné volby, za předpokladu, že je rozhodné právo výslovně zvoleno a že toto právo má určitou spojitost s dotyčnou věcí. Není-li tomu tak, použije se vnitrostátní právo společně účastníkům řízení; pokud takovéto právo neexistuje, právo jejich společného obvyklého bydliště a jako poslední možnost právo místa, kde byla smlouva uzavřena.

3.2 Mimosmluvní závazky

Tato záležitost je upravena nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 ze dne 11. července 2007 (Řím II). Ve věcech týkajících se dopravních nehod a odpovědnosti výrobce se použijí kolizní normy obsažené v Haagské úmluvě z roku 1971 resp. z roku 1973.

Záležitosti, jež nejsou obsaženy v žádném z výše uvedených ustanovení, spadají do oblasti působnosti ustanovení čl. 10 odst. 9 občanského zákoníku, podle něhož se případy mimosmluvní odpovědnosti řídí právem místa, kde došlo k události, která je zapříčinila. Neoprávněné jednatelství bez příkazu se řídí právem místa, kde zástupce vykonává hlavní činnost, a bezdůvodné obohacení se řídí právem, podle něhož došlo k převodu hodnoty na stranu, která se obohacila.

3.3 Osobní stav, jeho aspekty související s občanským stavem (jméno, bydliště, způsobilost k právům a právním úkonům)

Článek 9 občanského zákoníku uvádí, že v těchto věcech je rozhodné právo určeno podle státní příslušnosti fyzických osob. Existují předpisy týkající se případů dvojí státní příslušnosti a neurčité státní příslušnosti. Dvojí státní příslušnost se určuje podle toho, zda se jedná o dvojí státní příslušnost podle španělského práva, nebo dvojí státní příslušnost, jež není ve španělském právu stanovena. Smlouvy o dvojí státní příslušnosti byly uzavřeny s Chile, Peru, Paraguai, Nikaraguou, Guatemalou, Bolívií, Ekvádorem, Kostarikou, Hondurasem, Dominikánskou republikou, Argentinou a Kolumbií. V těchto případech se použijí ustanovení mezinárodních smluv; pokud tyto neobsahují žádné takovéto ustanovení, upřednostní se státní příslušnost odpovídající poslednímu obvyklému bydlišti, a není-li takového místa, naposledy získaná státní příslušnost. Není-li dvojí státní příslušnost stanovena ve španělském právu a je-li jednou ze státních příslušností španělská státní příslušnost, má tato přednost, ačkoli v případě, jedná-li se v obou případech o státní příslušnost zemí EU, je třeba uplatnit zásadu zákazu diskriminace z důvodu státní příslušnosti. V případě osob s neurčitou státní příslušností se jako osobní status použije právo místa obvyklého pobytu. V případě osob bez státní příslušnosti se použije článek 12 Newyorské úmluvy ze dne 28. září 1954, podle něhož je rozhodným právem právo země, v níž má osoba bez státní příslušnosti bydliště, nebo není-li takového bydliště, právo země pobytu.

Právo rozhodné pro jméno fyzických osob se řídí Mnichovskou úmluvou z roku 1980. Jména a příjmení fyzické osoby se určují podle práva státu, jehož je dotyčná osoba občanem.

3.4 Určení vztahu rodič – dítě, včetně osvojení

V čl. 9 odst. 4 občanského zákoníku je stanoveno, že právem rozhodným pro stanovení vztahu mezi biologickým rodičem a dítětem je právo země obvyklého pobytu dítěte v době zjišťování vztahu. Nemá-li dítě místo obvyklého pobytu nebo neumožňuje-li toto právo stanovit vztah mezi rodičem a dítětem, je rozhodným právem právo státní příslušnosti dítěte v té době. Neumožňuje-li toto právo stanovit vztah mezi rodičem a dítětem nebo nemá-li dítě státní příslušnost, použije se španělské hmotné právo.

Právo rozhodné pro osvojení se řídí zvláštním předpisem, zákonem č. 54/2007 o mezinárodním osvojení. Článek 18 tohoto zákona stanoví, že se rozhodnutí příslušného španělského orgánu o osvojení řídí španělským hmotným právem, má-li osvojenec v době osvojení trvalé bydliště ve Španělsku, nebo přestěhuje-li se do Španělska za účelem usídlení ve Španělsku.

Právo rozhodné pro obsah vztahu mezi rodičem a dítětem, a to biologickým rodičem či osvojitelem, a výkon rodičovské odpovědnosti se stanoví podle Haagské úmluvy ze dne 19. října 1996. Článek 17 zmíněné úmluvy uvádí, že se výkon rodičovské odpovědnosti řídí právem státu, ve kterém má dítě místo obvyklého pobytu.

3.5 Manželství, nesezdané sožití, registrované partnerství, rozvod, rozluka, vyživovací povinnost

Uzavření manželství a jeho důsledky jsou upraveny právními předpisy. Co se týká formy uzavření manželství, v občanském zákoníku je uvedeno, že ve Španělsku či mimo ně můžete být sezdáni: 1. soudcem, starostou nebo úředníkem stanoveným občanským zákoníkem; 2. při náboženském obřadu přípustném podle práva. Je v něm rovněž stanoveno, že Španělé mohou být sezdáni mimo Španělsko ve formě stanovené v právu místa, kde se manželství uzavírá. Jsou-li oběma stranami cizinci, může být manželství uzavřeno ve Španělsku podle stejných předpisů, jaké platí pro španělské státní příslušníky, nebo v souladu s ustanoveními osobního statutu jedné ze stran. Způsobilost k uzavření manželství a souhlas s uzavřením manželství podléhají vnitrostátnímu právu každého z manželů (čl. 9 odst. 1 občanského zákoníku).

Podle čl. 9 odst. 2 občanského zákoníku se důsledky manželství řídí společným vnitrostátním právem manželů v době uzavření manželství. Neexistuje-li společné vnitrostátní právo, řídí se osobním statutem nebo právem země obvyklého pobytu jednoho z manželů, které si oba manželé zvolí prostřednictvím úřední listiny vyhotovené před uzavřením manželství. Pokud k této volbě nedošlo, použije se právo země, ve které mají oba manželé obvyklé společné bydliště bezprostředně po uzavření manželství, a pokud takovéto místo neexistuje, právo místa, kde bylo manželství uzavřeno.

Rozluka a rozvod se řídí nařízením č. 1259/2010, kterým se zavádí posílená spolupráce v oblasti rozhodného práva ve věcech rozvodu a rozluky (Řím III). V čl. 107 odst. 1 občanského zákoníku je stanoveno, že se prohlášení manželství za neplatné řídí právem země, kde bylo manželství uzavřeno.

Ve španělském mezinárodním právu soukromém neexistují žádná ustanovení pro nesezdané páry (což v zásadě znamená uplatnění analogie).

Vyživovací povinnosti se řídí Haagským protokolem z roku 2007 o právu rozhodném pro vyživovací povinnosti.

3.6 Majetkové poměry v manželství

Pravidlo, kterým se řídí důsledky manželství (čl. 9 odst. 2 občanského zákoníku), zahrnuje jak osobní důsledky, tak i důsledky týkající se majetku. Použije se proto společný osobní status manželů v době uzavření manželství; pokud takovéto právo neexistuje, osobní status nebo právo země obvyklého pobytu jednoho z manželů, které si oba manželé zvolí v úřední listině vyhotovené před uzavřením manželství; nedošlo-li k takovéto volbě práva, je rozhodným právem právo země společného obvyklého bydliště manželů bezprostředně po uzavření manželství, a pokud takovéto místo neexistuje, právo místa, kde bylo manželství uzavřeno.

Smlouvy nebo dohody, které stanovují, pozměňují nebo nahrazují režim společného jmění manželů, jsou platné, jsou-li v souladu s právem, kterým se řídí důsledky manželství, nebo s právem státní příslušnosti či právem země obvyklého pobytu jednoho z manželů v době plnění (čl. 9 odst. 3 občanského zákoníku).

3.7 Závěti a dědictví

Španělsko uplatňuje ustanovení nařízení č. 650/2012 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a přijímání a výkonu veřejných listin v dědických věcech a o vytvoření evropského dědického osvědčení. Podle tohoto nařízení je rozhodným právem právo země obvyklého pobytu zůstavitele v době smrti, pokud zůstavitel nezvolil jako rozhodné právo státu, jehož je státním příslušníkem.

Forma závětí se řídí Haagskou úmluvou z roku 1961.

3.8 Věcná práva

Podle čl. 10 odst. 1 občanského zákoníku se vlastnictví, majetek a další práva k nemovitému majetku a jeho registrace řídí právem země, ve které se majetek nachází, což se týká i movitých věcí. Pro účely vzniku nebo převodu práv ke zboží v tranzitu se má za to, že se toto zboží nachází v místě, ze kterého bylo odesláno, pokud se odesílatel a příjemce výslovně nebo mlčky nedohodli na tom, že se bude mít za to, že se zboží nachází v místě určení. Plavidla, letadla a železniční vozidla a veškerá práva vázající se k nim podléhají právu státu vlajky nebo země registrace. Motorová vozidla a další prostředky silniční dopravy podléhají právu místa, kde se nacházejí. Vydávání cenných papírů se řídí právem místa, kde jsou vydány.

3.9 Insolvence

Věci, na které se nevztahuje [nařízení Rady \(ES\) č. 1346/2000 ze dne 29. května 2000 o úpadkovém řízení](#), se řídí [zákonem o platební neschopnosti č. 22/2003 ze dne 9. července 2003](#). Podle článku 200 tohoto zákona je obecným pravidlem, že se insolvenční řízení ve Španělsku a jeho důsledky a postupy pro vedení a ukončení tohoto řízení řídí španělským právem (zákon č. 22/2003 ze dne 9. července ve znění zákona č. 9/2015 o naléhavých opatřeních týkajících se úpadku (*Ley 9/2015 de medidas urgentes en material concursal*), Boletín Oficial del Estado, 26. května 2015). Zákon o platební neschopnosti obsahuje rovněž ustanovení mezinárodního práva soukromého, která stanoví právo rozhodné pro různé právní vztahy v rámci tohoto řízení.

Poslední aktualizace: 08/12/2020

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.